

Motion till riksdagen 2025/26:3046

av **Markus Wiechel (SD)**

Åtgärder för att minska rökning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av dold tobaksförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av krav på att kunna uppvisa id vid tobakskonsumtion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 1 juli 2019 trädde nya lagar i kraft som innebär ett förbud av rökning på offentlig plats, vilket är ett steg i kampen mot rökning. Det finns dock fler åtgärder som skulle underlätta för denna strävan, som bör införas för att på sikt kunna fasa ut rökandet i vårt samhälle.

Dold tobaksförsäljning

Förbättrad folkhälsa är på sikt en förutsättning för att skapa en hållbar tillväxt och en god samhällsutveckling. Ett av de tveklöst mest effektiva sätten att förbättra hälsan är att kraftfullt motverka tobaksbruket. Eftersom Sverige har anslutit sig till Världshälsorganisationens konvention för tobakskontroll har vi också åtagit oss att minska tobakskonsumtionen, ett åtagande som riksdagen dessutom har beslutat om.

I Sverige har vi lyckligtvis ingen kommersiell tobaksreklam, tack vare ett förbud. Det finns dock ett undantag eftersom tobaksvaror idag kan exponeras fritt i våra kiosker, livsmedelsbutiker, restauranger och andra ställen. Detta är med andra ord den viktigaste kanalen för att tobaksbolagen ska kunna marknadsföra sina varor. En lösning på detta problem är att tobaksvarorna inte får synas i butiken, och det införs s.k. dold tobaksförsäljning.

Ett antal länder har redan lagstiftat om dold tobaksförsäljning, vilket visat sig vara mycket effektivt för att färre tonåringar ska börja röka. Statistik från såväl Island som Kanada visar att andelen rökande tonåringar minskat sedan exponeringsförbud infördes i dessa länder. Förbuden handlar främst om att skydda barn och ungdomar som på sikt kan riskera ett livslångt tobaksberoende. Flertalet studier har visat att tobaksprodukter som är synliga ökar risken för att barn och ungdomar ska börja experimentera med, testa och i värsta fall börja använda tobaksprodukter regelbundet. Med tobaksvaror helt öppet ges också en farlig signal som på sätt och vis gör att varorna normaliseras, vilket underminerar faran när de exponeras och säljs bland livsmedel. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att utreda och verkställa krav på dold tobaksförsäljning även i Sverige.

Id vid tobakskonsumtion

En stor del av de som brukar tobak har börjat i tidig ålder, inte helt sällan innan deras 18-årsdag. Vad som dessvärre blivit en vanligare syn är också att minderåriga står och röker, vilket gjort att det till och med blivit en accepterad del av vardagen i flera högstadie- och gymnasieskolor. Att därmed belägga samtliga tobakskonsumenter med krav på att kunna uppvisa giltig legitimation i samband med att de använder tobak bör således förenkla det preventiva arbetet med att försvåra konsumtionen bland minderåriga. Regeringen bör därför återkomma med förslag som syftar till tydligare krav på att kunna uppvisa giltig legitimation i samband med tobakskonsumtion.

Markus Wiechel (SD)